

AI-sammanfattning

Ändrad momshantering – nya möjligheter för civilsamhället?

Sammanfattning

Ämnet för seminariet handlade om hur juridiska förändringar och ny praxis kring momshantering påverkar organisationer inom civilsamhället. Diskussionen inleddes med en historisk anekdot om Visbys världsarvsstatus för att belysa vikten av samverkan inom civilsamhället. Moderatoren och inledande talare poängterade att en nyligen avgjord dom i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) klargör hur moms på interna tjänster i ideella organisationer kan hanteras. Verksamheter som delar tjänster mellan juridiska personer, såsom regionala eller lokala avdelningar, har nu tydligare vägledning och möjligheter att undanta vissa momspliktiga kostnader. Denna förändring förväntas gynna samlade aktiviteter och främja effektiv resursanvändning.

Under seminariet belystes detaljer i EU:s momsdirektiv och svensk lagstiftning, särskilt kring momsundantag för tjänster som tillhandahålls inom fristående grupper. Christina Grape från PwC förklarade att momsundantaget kan tillämpas när vissa kriterier uppfylls, såsom att tjänsterna är direkt nödvändiga för att bedriva verksamhet, att de tillhandahålls utan vinstpåslag och att detta inte leder till konkurrenssnedvridning. En nyligen avgjord EU-relaterad dom klargjorde att även bredare tjänster, som HR och IT-stöd, kan omfattas. Det diskuterades också att frågetecken kvarstår, bland annat gällande exakt definition av kostnadsdelning och dess koppling till olika skatteperspektiv, samt vad som händer i praktiken om momsbelagda tjänster ska återkrävas retroaktivt sex år tillbaka i tiden.

Paneldeltagarna Johan Karlsson (Riksidrottsförbundet) och David Samuelsson (Studieförbunden) delade erfarenheter av hur organisationer har påverkats av momshantering. Samuelsson beskrev att vissa organisationer mötte betydande ekonomiska pålagor och skattetillägg, särskilt kopplat till intern moms. Vissa valde att omorganisera sig för att undvika momsplikten, exempelvis genom att samla verksamheten under ett enda organisationsnummer. Detta skapade enligt panelen ineffektiva och orimliga lösningar, och det poängterades att regelverket var oskäligt eftersom det tvingade organisationer att prioritera skattemässiga överväganden framför demokratiska strukturer och effektivitet.

Samarbetet mellan Studieförbunden, Riksidrottsförbundet och andra aktörer lyftes fram som avgörande för framgången i processen. Panelen beskrev en lång kamp mot Skatteverket och Finansdepartementet samt ett komplex strategiarbete där både juridiska och politiska kanaler användes. Diskussioner med riksdagen och EU-domstolen ledde till att de kunde visa på en för snäv svensk tolkning av EU-rätten. Detta resulterade i en bredare tillämpning av momsdirektivet för ideella organisationer. Panelen lyfte att uthållighet, flexibel strategi och samverkan var nyckelfaktorer, och pekade också på vikten av juridisk expertis för att navigera i komplexa frågor.

En central fråga under seminariet var hur civilsamhället kan återkräva moms retroaktivt. Det är möjligt att omfattande belopp kan återbetalas till drabbade organisationer, under förutsättning att de kan uppfylla dokumentationskraven. Panelen betonade att detta skulle kräva noggranna underlag och professionell rådgivning, och diskuterade att förväntade belopp varierar beroende på verksamhetens omfattning. För stora aktörer som Studieförbunden Vuxenskolan rör det sig om mångmiljonbelopp årligen.

Avslutningsvis diskuterade panelen civilsamhällets roll som förändringskraft. Genom att arbeta tillsammans och med bred representation från olika sektorer hade man lyckats driva igenom en systemförändring. Processen visar att även komplexa regelverk kan ändras med rätt strategier, och att civilsamhället inte är beroende av att endast följa spelreglerna, utan också kan utmana och forma regelverk för framtiden. Seminariet illustrerade hur juridiska landvinningar i kombination med politisk påverkan kan säkerställa bättre villkor för civilsamhället.

Nyckelinsikter

Nytt klagörande för momsundantag gynnar ideella organisationer

Ett avgörande i Högsta förvaltningsdomstolen har förtydligat tillämpningen av momsundantag för interna tjänster. Detta innebär att ideella organisationer nu kan dela resurser och tjänster mer kostnadseffektivt, vilket eliminerar behovet av att betala moms i vissa fall.

Samverkan är en framgångsfaktor för civilsamhället

Studieförbunden och Riksidrottsförbundet visade att långsiktig samverkan och strategiskt arbete kan leda till betydande förändringar i regelverk. Genom åtta års arbete med både juridiska och politiska strategier lyckades de förändra praxis kring intern moms.

Praktiska tillämpningar och komplikationer kvarstår

Även med de nya möjligheterna kvarstår frågetecken kring exempelvis vinstpåslag och dokumentationskrav för retroaktiv återbetalning av moms. Organisationer behöver noggrant utreda sina specifika förutsättningar och ta hjälp av kunniga rådgivare för att undvika misstag.

Ändrad momshantering – nya möjligheter för civilsamhället?

Onsdag 24 juni 2026

Deltagare

Johan Karlsson

Företagsjurist Riksidrottsförbundet / SIS
Idrottsutbildning

David Samuelsson

Generalsekreterare Studieförbunden

Christina Grape

Moderator, PwC

Linda Hedström Eriksson

Moderator, PwC

Powered by

voxoevent.ai